

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 22/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., toho času vo väzbe, vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 Tos 51/2009 z 21. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2009 doručená sťažnosť M. S. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu toho istého dňa, ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Tos 51/2009 z 21. októbra 2009.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Dňa 19. 10. 2009 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby. K dôvodom môjho podania sa vyjadril obhajca. Žiadosť bola... zamietnutá.

Následne bez akéhokoľvek vypočutia a oznámenia o tom, že sa bude rozhodovať o ponechaní vo väzbe, rozhodol o ponechaní vo väzbe okresný súd v rozpore s ustanovením § 72 ods. 2 Tr. poriadku...

O tom, že súd bude rozhodovať o ponechaní vo väzbe som nebol ja ani môj obhajca oboznámený, preto sme nemohli zaujať k tejto otázke žiadne stanovisko. O tomto rozhodnutí som sa dozvedel až z uznesenia, ktoré mi bolo doručené krátkou cestou, preto som ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť.

Sťažnosť som zaslal písomne prostredníctvom okresného súdu nasledujúci deň. Listová zásielka bola podaná k poštovej preprave dňa 20. 10. 2009, podacie číslo: 51581330.

Krajský súd uznesením 23 Tos/51/2009-342 moju sťažnosť zamietol ako nedôvodnú, pretože som ju bližšie písomne neodôvodnil.

Keďže uznesenie okresného súdu bolo vyhlásené dňa 19. 10. 2009, posledným dňom na podanie sťažnosti bol 22. 10. 2009.

Okrem uvedeného som svoju sťažnosť odôvodnil aj do zápisnice z hlavného pojednávania, no ani k tomu nadriadený súd nevyjadril svoje stanovisko.“

3. Podľa názoru sťažovateľa:

„Bolo porušené moje právo byť vypočutý v kontradiktórnom konaní, v ktorom je preskúmaná zákonnosť ďalšieho trvania väzby. Toto právo patrí medzi základné inštitucionálne záruky spravodlivého konania o pokračovaní alebo skončení obmedzenia osobnej slobody (nález ústavného súdu č. 41/2008, III. ÚS 108/06)...

Uznesenie okresného súdu obsahuje dve rozhodnutia o väzbe, a to zamietnutie žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa § 72 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku a ponechanie vo väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. e) Tr. poriadku. Vzhľadom k tomu, že ide o dve rozdielne rozhodnutia, mal súd so zreteľom na § 72 ods. 2 Tr. poriadku umožniť

stranám vyjadriť sa ku každému rozhodnutiu samostatne. Je taktiež povinný pred začatím konania oznámiť stranám predmet konania, umožniť stranám vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam, ktoré sú potrebné k tomu aby súd vo veci rozhodol...

Vzhľadom k tomu, že súd v tomto prípade neoznámil, že sa bude rozhodovať o ponechaní obvineného vo väzbe porušil ustanovenie § 72 ods. 2 Tr. poriadku a tým v príčinnej súvislosti porušil moje ústavné práva vyjadrené v článku 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Toto napadnuté rozhodnutie nebolo spochybnené ani krajským súdom, pretože ten nemal k dispozícii moju sťažnosť podanú v zákonnej lehote.

Vyššie uvedené skutočnosti, ktoré som podrobne rozviedol v dôvodoch sťažnosti, opodstatnene splňajú podanie sťažnosti ústavnému súdu...“

4. V podaní označenom ako „*Doplnenie sťažnosti*“ (doručenom ústavnému súdu taktiež 26. novembra 2009) sťažovateľ zo svojho pohľadu opísal priebeh hlavného pojednávania konaného na okresnom súde v jeho trestnej veci 19. októbra 2009:

„Písomný opis konania súdu pred rozhodnutím o ponechaní vo väzbe:

Dňa 19. 10. 2009 sa konalo hlavné pojednávanie v mojej trestnej veci, ktoré súd odročil. Následne na to sa ma sudca opýtal či žiadam o prepustenie z väzby.

Ja som mu odpovedal, že vzhľadom k tomu, že mi moje žiadosti neustále zamietate, rezignoval som na možnosť, že by bolo mojej žiadosti vyhovené.

Súd skonštatoval, že je povinný skúmať dôvody väzby v každom štádiu konania. Preto som teda formálne požiadal o prepustenie z väzby, pričom som odôvodnenie mojej žiadosti prenechal obhajcovi.

Súd potom vyhlásil 60 minútovú prestávku na obed a preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby.

Po prestávke bolo uznesenie vyhlásené, súd moju žiadosť zamietol. Ja som podal sťažnosť, ktorú som okrem iného zahlásil do zápisnice z hlavného pojednávania.

Následne, nám bolo uznesenie doručené krátkou cestou a ja som bol eskortovaný z pojednávacej miestnosti.“

Sťažovateľ tvrdí, že „až po prečítaní uznesenia som sa vlastne dozvedel, že súd taktiež rozhodol o ponechaní vo väzbe“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil, že
„1. Okresný súd v Novom Meste nad Váhom spolu s Krajským súdom v Trenčíne porušil ústavou zaručené práva obžalovaného M. S., vyjadrené v článku 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom spolu s uznesením krajského súdu a prikazuje obžalovaného prepustiť z väzby na slobodu...“.

Súčasne požiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (*„uhradiť... sumu 1000 Eur ako ujmu spôsobenú... rozhodnutím...“*) a náhradu trov konania.

6. Sťažovateľ k svojej sťažnosti pripojil tieto prílohy:

a) *„Zápisnicu o hlavnom pojednávaní“* konanom na okresnom súde 19. októbra 2009 vo veci sp. zn. 2 T 249/2008, na ktorom boli prítomní prokurátor, obžalovaný a jeho obhajca, ako aj štyria predvolaní svedkovia.

Z obsahu zápisnice vyplýva, že po oboznámení priebehu *„doterajšieho konania“* pristúpil súd k výsluchu predvolaných svedkov.

Po výsluchu svedkov sťažovateľ vyslovil nespokojnosť s prácou prokuratúry (*„domnievam sa, že keď sa má skutok náležite objasniť, prokurátori by mali chodiť na hlavné pojednávanie pripravení“*) a jeho obhajca navrhol predvolať a vypočuť ďalšieho svedka, pribrať znalca z odboru písmaoznactva a zabezpečiť videozáznam *„OD K. zo skutku, ktorý sa mal stať 01. 09. 2007“*.

Ďalší priebeh hlavného pojednávania uvedený v zápisnici pokračoval takto:

«Obžalovaný uvádza: žiadam o prepustenie z väzby.

Obhajca uvádza: dôvody, ktoré boli predpokladom na vyslovenie obavy, podľa nášho názoru v priebehu trestného konania už pominuli, v súčasnosti nie je možné voči obžalovanému vyvodzovať žiadnu obavu, ktorá by napĺňala akýkoľvek väzobný dôvod, naviac väzba a jej ďalšie trvanie nie sú absolútne potrebné za účelom zabezpečenia obžalovaného pre trestné konanie. Z uvedeného dôvodu žiadame o prepustenie z väzby.

Obžalovaný uvádza: zaväzujem sa dostavovať na všetky úkony pred súdom a zásielky preberať na adrese P.

Čo sa týka zabezpečovania si prostriedkov na moju obživu mám známeho, ako aj strýka, ktorí by mi pomohli po prepustení, okrem toho mám záujem nájsť si prácu.

Vyjadrenie OP:

podľa názoru OP najmä s prihliadnutím na obsah korešpondencie obžalovaného a svedkyne V. z ktorej implicitne vyplýva, že účelom obštrukcií obžalovaného v tomto trestnom konaní je dostať sa na slobodu, zrejme aby svojou nezastihnuteľnosťou nemohlo konanie pred súdom pokračovať, považujeme ďalšie trvanie väzby za potrebné. Navrhujeme, aby súd žiadosť obžalovaného zamietol.

Bolo vyhlásené

uznesenie

prerušuje sa HP o 11,45 hod. za účelom obedňajšej prestávky a preskúmania žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby.

Bolo vyhlásené

uznesenie

pokračuje sa v prerušenom hlavnom pojednávaní o 13,00 hod. Na to bolo samosudcom vyhlásené

uznesenie

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku č. 301/2005 Z. . v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“ sa žiadosť obžalovaného M. S., t. č. vo výkone väzby, zo dňa 19. 10. 2009, o prepustenie z väzby na slobodu zamietla.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku s použitím § 72 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku sa obžalovaný M. S., ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Uznesenie bolo vyhlásené, odôvodnené, bolo dané poučenie o opravnom prostriedku.

Po vyhlásení uznesenia procesné strany uvádzajú:

OP - vzdávame sa práva na podanie sťažnosti.

Obžalovaný uvádza: podávam sťažnosť.

Po vyhlásení bolo procesným stranám krátkou cestou doručené uznesenie o väzbe.

Obžalovaný požiadal, aby mohol sťažnosť odôvodniť priamo do zápisnice:

V prípade, že by som bol prepustený, chcel som požiadať súd, aby konal v mojej neprítomnosti, preto je absurdné obmedzovať moju osobnú slobodu z dôvodu potreby zabezpečovania mojej účasti na úkonoch súdu.

V prípade, že by som bol prepustený na slobodu výslovne vyhlasujem, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v mojej neprítomnosti, k čomu dávam súhlas.»

b) Uznesenie č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009, ktorým okresný súd rozhodol takto:

«Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku č. 301/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sa žiadosť obžalovaného M. S., t. č. vo výkone väzby, zo dňa 19. 10. 2009, o prepustenie z väzby na slobodu zamieta.

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku s použitím § 72 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku sa obžalovaný M. S., ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.»

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia považuje ústavný súd za dôležité citovať tieto jeho relevantné časti:

„Dňa 25. 09. 2008 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. Pv/1031/08 obžalobu na obvineného M. S., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že... v hypermarkete T., a. s., prevádzka N... odcudzil..., čím poškodenej spoločnosti T..., spôsobil škodu vo výške 1.920,- Sk, pričom uvedeného skutku sa dopustil napriek tomu, že mu bola za obdobný skutok, ktorého sa dopustil tak, že dňa 01. 09. 2007 v Obchodnom dome K. B... odcudzil bližšie nezistený tovar v celkovej hodnote 4.230,- Sk, uložená bloková pokuta, číslo bloku AA 34127, vo výške 500,- Sk, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 7T/50/2006, zo dňa 01. 06. 2006, právoplatným dňa 01. 06. 2006, uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obžalovaný M. S. je pred súdom trestne stíhaný väzobne. Do väzby bol vzatý podľa § 73 ods. 5 a § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a)

Trestného poriadku uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 29. 03. 2009, č. k. 2 T/249/2008-149, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20. 04. 2009, č. k. 6 Tos/23/2009-159, nakoľko podľa názoru súdu tu v čase jeho vzatia do väzby bola dôvodná obava, že po prepustení na slobodu sa bude vyhýbať účasti na úkonoch trestného konania pobytom mimo územia Slovenskej republiky.

Po vzatí obžalovaného M. S. do väzby bolo o jeho väzbe rozhodované aj uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 2 T/249/2008-217 zo dňa 02. 06. 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2 Tos/36/2009-229 zo dňa 18. 06. 2009, ktorým súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby a uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 2 T/249/2008-289 zo dňa 17. 08. 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos/51/2009-304 zo dňa 07. 09. 2009.

Na hlavnom pojednávaní dňa 19. 10. 2009 požiadal obžalovaný M. S. o prepustenie z väzby na slobodu. Svoju žiadosť odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Podľa obžalovaného dôvody, ktoré boli predpokladom na vyslovenie obavy z vyhýbania sa úkonom trestného konania, v priebehu trestného konania už pominuli. V súčasnosti nie je možné vo vzťahu k obžalovanému vyvodzovať žiadnu obavu, ktorá by napĺňala akýkoľvek väzobný dôvod. Okrem toho väzba a najmä jej ďalšie trvanie nie je absolútne potrebná za účelom zabezpečenia obžalovaného pre trestné konanie. Obžalovaný sa na hlavnom pojednávaní zaviazal k tomu, že sa bude dostavovať na všetky úkony pred súdom a zásielky preberať na adrese P. Čo sa týka zabezpečovania si prostriedkov na obživu, uviedol, že má jednak známeho, ako aj strýka, ktorí by mu pomohli po prepustení. Navyše má záujem nájsť si prácu.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom vyjadril nesúhlas s prepustením obžalovaného z väzby na slobodu. Z obsahu korešpondencie obžalovaného a svedkyne V., ktorá je obsiahnutá vo vyšetrovacom spise, implicitne vyplýva, že účelom obštrukcií obžalovaného v tomto trestnom konaní je dostať sa na slobodu. Následne by obžalovaný svojou nezastihnuteľnosťou spôsobil priesťahy v konaní a oddaľoval konečné rozhodnutie v jeho trestnej veci. Preto je v jeho prípade trvanie väzby potrebné a odôvodnené...“

Po citovaní ustanovení § 71 ods. 1, § 72 ods. 2, § 79 ods. 2 a 3 a § 76 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov okresný súd uviedol:

„Súd preskúmal žiadosť obžalovaného M. S. zo dňa 19. 10. 2009 o prepustenie z väzby na slobodu a po zohľadnení výsledkov doposiaľ vykonaného dokazovania, obsahu prednesov procesných strán k žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj dôkazných návrhov obžalovaného dospel k záveru, že ani v tomto štádiu trestného konania nemožno žiadosti obžalovaného vyhovieť. Súd znovu musí skonštatovať, že obžalovaný M. S. bol vzatý do väzby a doposiaľ ponechaný vo väzbe z dôvodu, že na základe doteraz zistených skutočností, z ktorých mnohé už boli ako dôkaz aj vykonané na hlavnom pojednávaní, tu nielen v minulosti existovala, ale stále je prítomná reálna a dôvodná obava, že v prípade prepustenia obžalovaného na slobodu tento ujde, resp. sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému konaniu a následne aj odsúdeniu. Svoj postoj k trestnému konaniu a k potrebe súčinnosti s orgánmi činnými v trestnom konaní obžalovaný prezentoval predtým, než bol vzatý do väzby, ktorému vzatiu do väzby predchádzalo vydanie príkazu na zatknutie. Súd opätovne konštatuje, že dôvodná obava z vyhybania sa úkonom trestného konania pred súdom je prítomná stále v rovnakej intenzite, ktorú intenzitu nepriamo podčiarkujú množiace sa nové dôkazné návrhy obžalovaného, jeho rôzne žiadosti a námietky jednak voči súdu, ako aj voči tunajšej prokuratúre. Trestná minulosť obžalovaného, okolnosti, za ktorých bol pred vzatím do väzby zadržaný, jeho postoj k trestnému konaniu, v rámci ktorého je stíhaný väzobne, stále odôvodňujú reálnosť obavy, že po prepustení z väzby na slobodu obžalovaný svoje sľuby o súčinnosti nedodrží a bude sa vyhýbať úkonom trestného konania. Ani v tomto štádiu trestného konania, po viac než polročnom držaní obžalovaného vo väzbe, nie je preto možné podľa názoru súdu dosiahnutie účelu väzby zabezpečiť inak, než obmedzením osobnej slobody obžalovaného. S poukazom na uvedené súd podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Nakoľko v doterajšej súdnej praxi nie je ustálený výklad ustanovení Trestného poriadku v otázke frekvencie rozhodovania súdov o väzbe osôb, súd z dôvodu zabezpečenia právnej istoty vo veci zákonného podkladu pre ďalšie trvanie obmedzenia osobnej slobody obžalovaného väzbou okrem výroku, ktorým žiadosť o prepustenie z väzby zamietol, podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku s poukazom na § 72 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku tiež

vyslovil, že sa obžalovaný ponecháva vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.“

c) Uznesenie č. k. 23 Tos 51/2009-342 z 21. októbra 2009, ktorým krajský súd na neverejnom zasadnutí prerokoval sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu [už uvedenému v bode b)] a rozhodol tak, že *„podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť obžalovaného zamietá, pretože nie je dôvodná“*.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanovených zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh prerokuje bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených práv v sťažnosti uvedenými rozhodnutiami menovaných väzobných súdov.

9. Sťažovateľovu sťažnosť v časti, ktorou namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009 [pozri aj bod 6 b) I. časti odôvodnenia], ústavný súd odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

10. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

11. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009 podal riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie sťažovateľových práv týmto uznesením okresného súdu. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, že na rozhodovanie o tejto časti sťažnosti (proti namietanému uzneseniu okresného súdu) nie je

daná jeho právomoc. Sťažnosť v uvedenej časti preto odmietol z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 23 Tos 51/2009 z 21. októbra 2009

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv rozhodnutím menovaných väzobných súdov z dôvodov už uvedených v 1. a 2. bode I. časti odôvodnenia (údajne nebol „*vypočutý v kontradiktórnom konaní, v ktorom je preskúmaná zákonnosť ďalšieho trvania väzby... uznesenie obsahuje dve rozhodnutia o väzbe... mal súd... umožniť stranám vyjadriť sa ku každému rozhodnutiu samostatne... toto... rozhodnutie nebolo spochybnené ani krajským súdom...*“).

13. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Následne z čl. 17 ods. 2 ústavy možno vyvodiť základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (Trestný poriadok a Trestný zákon). Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré za splnenia zákonom ustanovených podmienok sú prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy, ktorý obsahuje pri väzbe také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (I. ÚS 100/04).

14. Keďže rozhodovanie vo väzobných veciach predstavuje kontinuálny v zásade dvojstupňový rozhodovací proces, ústavný súd pri rozhodovaní o ústavnosti sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu prihliadol, aj napriek svojmu právnomu názoru (a z neho vyplývajúcich záverov) uvedenému v bode 9 až 11 tejto časti odôvodnenia, na

skutkové zistenia, právne názory a rozhodnutie v tejto veci konajúceho prvostupňového súdu, z ktorých krajský súd vychádzal, a na ne nadväzoval pri svojom posudzovaní (právnych úvahách) zisteného skutkového stavu a aj samotnom rozhodovaní (a aplikácii relevantnej právnej normy).

15. Okresný súd svojím rozhodnutím č. k. 2 T 249/2008-332 z 19. októbra 2009 ponechal obžalovaného (sťažovateľa) vo väzbe z dôvodov podľa § 71 písm. a) Trestného poriadku, a to na skutkovom základe uvedenom v bode 6 b). Sťažovateľ uviedol, že porušenie ním označených základných práv mal spôsobiť postup okresného súdu na hlavnom pojednávaní a z neho vychádzajúce rozhodnutie (*„Okresný súd... zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby. K dôvodom môjho podania sa vyjadril obhajca... následne bez vypočutia a oznámenia..., že sa bude rozhodovať o ponechaní vo väzbe, rozhodol... preto sme nemohli zaujať... žiadne stanovisko... ihneď som podal sťažnosť... okrem uvedeného som sťažnosť odôvodnil aj do zápisnice... až po prečítaní uznesenia som sa dozvedel, že súd taktiež rozhodol o ponechaní vo väzbe...“*). Podľa obsahu zápisnice o konaní hlavného pojednávania 19. októbra 2009 [pozri bod 6 a)] sa sťažovateľ a jeho obhajca vyjadrili k dôvodom sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby a sťažovateľovi bolo umožnené odôvodniť ním podanú sťažnosť *„priamo do zápisnice“* [pozri bod 6 a)]. Rozhodnutie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe odôvodnil okresný súd skutočnosťami zistenými a vyplývajúcimi z doterajšieho priebehu konania v trestnej veci sťažovateľa [pozri bod 6 b)]. Priebeh hlavného pojednávania konaného 19. októbra 2009 a aj dôvody zamietnutia sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby a dôvody rozhodnutia o jeho ponechaní vo väzbe uvedené v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia posudzoval krajský súd v rámci odvolacieho konania.

16. Krajský súd uznesením č. k. 23 Tos 51/2009-342 z 21. októbra 2009 sťažnosť sťažovateľa *„proti uzneseniu samosudcu Okresného súdu... zo dňa 19. 10. 2009 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por... pretože nie je dôvodná“*. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto: *„Na M. S. podal prokurátor Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom dňa 25. 9. 2008 obžalobu pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, 2 písm. f), ods. 3*

písm. b) Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v obžalobe, pričom okresný súd už vykonal štyri hlavné pojednávania a ďalšie je nariadené na 24. 11. 2009.

V súvislosti s jeho trestným stíhaním bol na základe príkazu na zatknutie dňa 29. 3. 2009 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por., pretože súd dospel k záveru, že je prítomná obava, že na slobode sa bude vyhýbať úkonom trestného konania.

Uznesením okresného súdu č. k. 2 T/249/2008-332 zo dňa 19. 10. 2009 bola podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby zamietnutá a podľa § 76 ods. 3 Tr. por. za použitia § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. bol obžalovaný ponechaný vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu obžalovaný ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť, ktorú bližšie písomne nezdôvodnil.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť obžalovaného nie je dôvodná.

Krajský súd rovnako ako okresný súd dospel k záveru, že dôvod väzby u obžalovaného podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. trvá naďalej, ako na to poukázal okresný súd v dôvodoch napadnutého uznesenia. Krajský súd v plnom rozsahu odkazuje na tieto dôvody okresného súdu a zároveň si ich osvojuje. Obžalovaný M. S. je i v tomto štádiu konania, keď už boli vykonané viaceré hlavné pojednávania, naďalej podozrivý zo spáchania žalovaného skutku, obžalobou posúdeného ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a toto podozrenie doposiaľ vykonanými dôkazmi zatiaľ rozptýlené nebolo. Trestná minulosť obžalovaného, okolnosti, za ktorých bol pred vzatím do väzby zadržaný, t. j., že musel byť na neho vydaný príkaz na zatknutie, jeho postoj k trestnému konaniu, v rámci ktorého je stíhaný väzobne, stále odôvodňujú reálnosť obavy, že obžalovaný po prepustení z väzby na slobodu by sa vyhýbal úkonom trestného konania, a preto aj podľa názoru odvolacieho súdu sú i naďalej u obžalovaného prítomné dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Krajský súd vzhľadom na uvedené dôvody nepovažoval sťažnosť obžalovaného M. S. za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.“

17. Ústavný súd z už citovaných odôvodnení predložených mu v uznesení vo veci konajúcich a rozhodujúcich väzobných súdov okrem iného zistil, že sťažovateľ bol pozbavený osobnej slobody na základe dodržania dvoch nevyhnutných zákonných podmienok v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy, a to, že je vo väzbe zo zákonného dôvodu (začaté trestné stíhanie pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin) a spôsobom zodpovedajúcim zákonu (dodržaný postup podľa § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov), t. j. na základe rozhodnutia súdu. Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 23 Tos 51/2009 z 21. októbra 2009 (v nadväznosti na prvostupňové rozhodnutie) obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov na jeho výrok (o zamietnutí žiadosti o prepustenie na slobodu a o dôvodoch ponechania sťažovateľa vo väzbe) a nebolo zistené ani to, že záver krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie jeho záverov.

18. Krajskému súdu sťažovateľ vytýka, že „... *moju sťažnosť zamietol ako nedôvodnú, pretože som ju bližšie písomne neodôvodnil... som svoju sťažnosť odôvodnil aj do zápisnice z hlavného pojednávania, no ani k tomu nadriadený súd nevyjadril svoje stanovisko*“. (Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že proti prvostupňovému rozhodnutiu podal odvolaciemu súdu „*následujúci deň*“, t. j. 20. októbra 2009, prostredníctvom okresného súdu písomnú sťažnosť, ktorá však nebola doručená advokátovi do dňa konania odvolacieho neverejného zasadnutia 21. októbra 2009 – kópiu tejto sťažnosti však sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil.) Tieto námietky sťažovateľa vzhľadom na argumentáciu oboch väzobných súdov uvedenú v odôvodnení ich rozhodnutí nedisponujú podľa názoru ústavného súdu takou intenzitou relevancie, ktorej následkom mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv garantovaných ústavou. Navyše sťažovateľ má možnosť (najmä v prípade zmeny relevantných skutočností podmieňujúcich odôvodnenie obmedzenia jeho osobnej slobody) požiadať o prepustenie na slobodu v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku, prípadne využiť iné možnosti v rámci realizácie svojho práva na obhajobu poskytnuté mu platnými a účinnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

19. Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd v závere konštatuje, že medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uvádzal v konaní pred ústavným súdom, nezistil žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybniť právne závery krajského (tiež okresného) súdu o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o prepustenie na slobodu a o existencii a relevantnosti uvedeného zákonného dôvodu väzby alebo by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Niet teda príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 23 Tos 51/2009 z 21. októbra 2009 a namietaným porušením základných práv a slobôd sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2010